

MRSA -bakteerin kantaja

Stafylokokki on tavallinen bakteeri, jota on useilla ihmisillä normaalisti iholla, nielussa ja nenän limakalvoilla. Antibiooteille vastustuskykyinen stafylokokki-bakteeri on nimeltään metisilliinille resistentti *Staphylococcus aureus* eli MRSA. MRSA on yleistynyt kaikkialla maailmassa, myös Suomessa.

MRSA-kantaja on henkilö, jolla on todettu MRSA-bakteeri elimistössään. MRSA-kantajuus on suurimmalla osalla oireeton. MRSA-kantajuutta voi ilmetä myös täysin terveillä, eri-ikäisillä henkilöillä, joilla ei ole ollut kontaktia terveydenhuoltoon.

Iholla olevista stafylokokeista ei yleensä ole haittaa terveellä iholla. Haavoissa ja rikkoontuneella iholla tai limakalvoilla ne voivat kuitenkin aiheuttaa infektioita. MRSA-bakteeri, samoin kuin lääkkeille herkkä stafylokokki, voi aiheuttaa tulehduksia päästessään haavaan tai vereen.

Kantajuus ei ole este kanssakäymiselle muiden ihmisten kanssa

MRSA ei vaikuta päivittäiseen elämiseen. Kantajuudesta ei tarvitse kertoa työpaikalla, koulussa, päiväkodissa, harrastuksissa, kyläillessä tai muuallakaan terveydenhuollon laitosten ulkopuolella. Kantaja voi ylläpitää normaaleja sosiaalisia kontakteja ja aktiviteetteja löydöksestä huolimatta. Uimahalleihin ja yleisiin saunoihin voi mennä vapaasti, paitsi jos iholla on märkiviä haavoja.

Kädet pestään vedellä ja saippualla ennen ruoan valmistusta ja ruokailua. Kädet pestään huolellisesti myös WC:ssä käynnin jälkeen ja kuivataan henkilökohtaiseen käsipyyhkeeseen. Kaikki välineet kuten parranajokoneet, harjat, voiteet, haavanhoito- tai muut sidetarvikkeet ovat normaalistikin henkilökohtaisia eikä niitä pidä jakaa muiden kanssa. Normaaliin hygieniakäytäntöön kuuluu myös se että vierailijoilla on oma käsipyyhe. Astioiden ja jätteiden käsittelyssä toimitaan tavalliseen tapaan, ja pyykki pestään normaalissa vaatteelle suositellussa lämpötilassa. Kodin siivoukseen käytetään tavallisia puhdistusaineita.

Koska MRSA-kantajan kotisairaanhoido tarvitsee erityishuomioita, kotisairaanhoidon työntekijöille tulee kertoa kantajuudesta. Käsihygieniaan kiinnitetään erityistä huomiota haavan hoidon yhteydessä. Mahdolliset sidetarvikkeet laitetaan suoraan talousjätteisiin.

MRSA-kantaja sairaalassa ja muissa terveydenhuollon laitoksissa

MRSA-kantajan on syytä kertoa kantajuudestaan sairaalahoitoon joutuessaan tai asioidessaan terveydenhuollon ammattilaisen vastaanotolla. Hoitolaitoksissa nämä bakteerit voivat siirtyä

henkilöstä toiseen käsien tai saniteettitilojen välityksellä. MRSA -kantajaan kohdistetaan eristystoimenpiteitä, jottei MRSA leviäisi muihin potilaisiin. Vuodeosastolla MRSA -kantajaa hoidetaan omassa huoneessa kosketusvarotoimin. Henkilökunta käyttää kantajan lähihoidossa suojavaatteita. Eristystoimet eivät kuitenkaan saa huonontaa hoidon tai kuntoutuksen laatua tai pitkittää niihin pääsyä. Henkilökunta opastaa potilaita ja omaisia käsihuuhteen käytössä. Henkilökunta antaa myös tarvittavat lisäohjeet vierailijoille.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin Sairaalahygienia- ja infektiontorjuntayksikkö ylläpitää tartuntatautilain (1227/2016) velvoittamaa kantajarekisteriä, johon merkitään vastustuskykyisten bakteerien kantajat sairaanhoitopiirin alueella. Rekisteristä voidaan antaa lain mukaan kantajuustieto myös kantajan omaan terveyskeskukseen.

Mikäli käytätte muun palveluntarjoajan kuin kotikuntanne tai Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin terveyspalveluita, pyydämme teitä itseänne ilmoittamaan bakteerilöydöksestänne kyseiselle taholle.

Bakteerin kantajuudesta tehdään potilastietoihin ns. riskitieto. Riskitieto näkyy myös Kanta-tietojärjestelmässä. Tämän avulla terveydenhuollon henkilöstölle välittyy tieto kantajuudesta.

MRSA voi hävitä ilman mitään hoitoa. Kantajuutta voidaan yrittää häätää ns. puhdistushoidolla. Koska kantajuus on yleensä pitkäkestoista, MRSA-bakteeriviljely voi tulla positiiviseksi pitkänkin ajan kuluttua vaikka välillä bakteeria ei ole löytynyt. Tämän vuoksi potilastiedoissa oleva riskitieto voidaan purkaa vain sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavan lääkärin päätöksellä.

Mikäli kantajalle suunnitellaan leikkausta tai toimenpidettä, on hyvä ottaa yhteyttä etukäteen hoitavaan yksikköön. Jos MRSA-kantaja työskentelee sairaalassa tai muussa sosiaali- tai terveydenhuollon laitoksessa, on hyvä olla yhteydessä Tyksin Sairaalahygienia- ja infektiontorjuntayksikköön (yhteystiedot alla).

MRSA ja perheenjäsenet

Koska MRSA voi levitä samassa taloudessa asuvien kesken, MRSA-kantajan on syytä informoida samassa taloudessa asuvia henkilöitä MRSA-kantajuudestaan. Tällöin tämä samassa taloudessa asuva henkilö voi ilmoittaa sairaalahoitoon joutuessaan tästä MRSA-altistuksesta, jolloin hänestä voidaan ottaa MRSA-näyte.

Lisätietoja saa omasta terveyskeskuksesta, hoitavasta sairaalasta ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin Sairaalahygienia- ja infektiontorjuntayksiköstä arkisin puhelin 02 313 3273.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri • www.vsshp.fi • Vaihde 02 313 0000

Tämä ohje on tarkoitettu hoitosuhteessa oleville potilaillemme.